Liemerse Ambassade

Bijeenkomst gemeente Zevenaar
4 december 2024

Welkom

Programma

- Liemers Ambassade
- Evaluatie Liemerse Economische Visie 2021-2023
- Actieplannen Liemerse Economische Visie 2024-2026
- LEADER de Liemers

Triple Helix

- Overheid, Liemerse gemeenten:
  Doesburg, Duiven, Montferland, Westervoort en Zevenaar.
- Ondernemers, Liemerse ondernemersverenigingen vertegenwoordigd door Lindus.
- Onderwijs, voortgezet, middelbaar- en hoger beroepsonderwijs vertegenwoordigd door Quadraam en Hogeschool Van Hall Larenstein.
- Voor Onze inwoners in de Liemers!

Samenwerkingspartners

Liemerse Ambassade

The Economic Board

8RHK ambassadeurs

oost nl

LINDUS

Liemerse Economische Visie

Projecten 2021-2023

- **Branding Vrijetijd Economie**
  Marketing van het gebied middels het merk ‘Kijk verder in de Liemers’, Toekomstgericht Gastheerschap en Toeristisch Platform De Liemers
- **Branding Logistic Hotspot**
  Human Capital ‘In de Logistiek’, Duurzaamheid in de logistiek
- **Verkenning Fieldlab Smart Industry**
- **Ontwikkelagenda 2040**
  Gezamenlijke aanvraag tranches RPW, integreren duurzaamheid

Liemerse Ambassade

Projecten

- Techniekpact Achterhoek Liemers
- Perspectief in Zorg en Techniek
- Soil Valley
- Landbouwvisie De Liemers
- Onderwijschallenge

ECORYS

Answering tomorrow's challenges today

Liemers Economische Visie

Presentatie resultaten evaluatie

Inhoud

- Doelstelling
- Aanpak van de evaluatie
- Relevantie van de LEV
- Doeltreffendheid van de LEV
- Doelmatigheid van de LEV
- Governance
- Conclusies voor de periode 2024-2026

Introductie

Doelstelling
De Liemers gemeenten hebben Ecorys gevraagd de doeltreffendheid, doelmatigheid en governance van de LEV te onderzoeken.

Doeltreffendheid is de mate waarin de beleidsdoelstelling dankzij de inzet van de betrokken beleidsinstrumenten wordt gerealiseerd.

Doelmatigheid is de mate waarin het optimale effect tegen zo min mogelijke kosten en ongewenste neveneffecten wordt bewerkstelligd.

Introductie

Werkwijze: analyse resultaten via doelstellingen LEV, gebruik makend van:

- Deskstudie:
  - statistische analyses
  - documentonderzoek
- Interviews:
  - Portefuillehouders EZ van de Liemerse gemeentes
  - Ambtenaren EZ / vrijetijdseconomie (groepsgesprek)
  - Liemerse Ambassade (groepsgesprek)
  - Onderwijsinstellingen: HAN, Liemers College
  - Bedrijfsleven: Lindus, Toerisme Veluwe A-N, Logistics Valley en individuele bedrijven
  - Overig: Economic Board, GMR, Stg. Montferland Marketing, 8RHK

Relevantie van de LEV

- Logistiek en maakindustrie zijn logische, relevante speerpunten.

- Vrijetijdseconomie (incl. retail) nog geen grote specialisatie van de regio, maar wel relevant speerpunt vanuit oogpunt:
  - Koppeling tussen de detailhandel en de vrijetijseconomie;
  - Aanwezigheid veel cultuurhistorisch erfgoed en veel groen-blauwe infrastructuur;
  - Het feit dat er al ingezet is op stimulering van de vrijetijdseconomie met het programma Kijk verder in de Liemers. Het is efficiënt om voort te bouwen op deze gedane investering.

- In de regio is ook de afkorting VLAM gangbaar (inclusief landbouw). Landbouw geen logisch speerpunt volgens Ecorys.

Relevantie van de LEV

- Governancevorm (met Liemerse Ambassade) is relevant, omdat:
    - Er nog geen instrument voor triple helix samenwerking was;
    - De overheid anders een te grote verantwoordelijkheid wordt toegekend.

Doeltreffendheid van de LEV

	Doelstelling	Bevindingen
1	Opstellen regionale ontwikkelagenda die als basis dient voor nieuwe werklocaties.	• De regiogemeenten hebben bijgedragen aan het Regionaal Programma Werklocaties. • Dat heeft voor de Liemerse gemeenten veel aanbod van nieuwe werklocaties opgeleverd (o.a. drie nieuwe bedrijventerreinen). De Liemerse gemeenten hebben dus goed kunnen profiteren van het RPW.
2	Groei van de werkgelegenheid met 5% per jaar.	• De werkgelegenheid in de Liemers is tussen 2018 en 2022 in totaal met 7% toegenomen. • De coronapandemie heeft de groei waarschijnlijk afgevlakt. • Desondanks was de banengroei in de Liemers over de gemeten periode sterker dan in twee regio's die (op economisch DNA) zeer sterk lijken op de Liemers: Noord-Limburg (4,8%) en Zaanstreek (6,8%). Dat is een knappe prestatie.
3	Groei van de werkgelegenheid voor hoogopgeleide arbeidskrachten met 2% per jaar, specifiek in de maakindustrie.	• Er zijn veel banen voor HBO- en WO-opgeleiden bij gekomen: ruim 2.100. • Dat is ongeveer de helft van alle nieuwe banen tussen 2018-2022. • Deze nieuwe banen voor hoogopgeleide arbeidskrachten ontstonden weliswaar vooral buiten de industrie (o.a. zorg, ICT, onderwijs, adviesdiensten).
4	Gezamenlijke branding op logistiek en vrijetijdseconomie.	• Er kan (nog) niet worden vastgesteld of de Liemers breed in de logistieke sector wordt gezien als 'Liemers Logistic Hotspot' zoals aanvankelijk beoogd is. Hetzelfde geldt voor de Liemers als hotspot van vrijetijdseconomie. • Ecorys is desalniettemin van mening dat de Liemers met Logistics Valley een sterk profiel en branding op logistiek heeft gecreëerd. • De tijd zal uit moeten wijzen of de profilering op vrijetijdseconomie breed herkend wordt en leidt tot meer bezoekers in de Liemers. Voorlopig laat de analyse van de toerismecijfers zien dat er sprake is van een groei van resp. 11% (2020-2021) en 6% (2021-2022).
5	Kennisdeling, innovatie en samenwerking in de maakindustrie.	• Er zijn middelen ter beschikking gesteld voor onderzoek naar Fieldlab Smart Industry. • Uit de gesprekken die Ecorys heeft gevoerd met Liemerse bedrijven blijkt dat er behoefte is aan meer samenwerken, vooral voor gezamenlijk opleiden en omgaan met personeelstekorten.

Doelmatigheid

Begrotingen versus realisatie

- Er zijn minder middelen gespendeerd dan begroot.
- De gemaakte kosten zijn realistisch.

- Conclusie: LEV is doelmatig uitgevoerd.

Thema	Doel	Begroting 2020-2022	Realisatie 2021-2023	% budget uitputting
Algemeen	Opstellen ruimtelijke economische ontwikkelagenda, evaluatie	€40	€0	0%
Logistiek	Branding van Logistieke Hotspot en grensoverschrijdende samenwerking (EMZ)	€90	€64,5	72%
Maakindustrie	Verkenningsonderzoek realisatie Fieldlab t.b.v. Smart Industry	€15	€15	100%
Vrijetijdseconomie	Branding Liemers en faciliteren en organiseren gastheerschap	€160	€160	100%
Programma-management	Programmamanager en officemanager	€150	€150	100%
Totaal		**€455**	**€389,5**	**86%**

Governance en relatie met flankerend beleid

- Governancemodel over het algemeen effectief.
- Wel zijn er enkele aandachtspunten:
  - de verdeling tussen inzet overheid – onderwijs - ondernemerschap. Tot nu toe lag het zwaartepunt (te) sterk bij de overheid.
  - participatie van alle gemeenten.

- Verder valt op:
  - Inbedding van het LEV-gedachtegoed ‘in de dagelijkse gang van zaken’ kan beter.
  - Relatie met flankerend beleid kan versterkt worden, bijvoorbeeld:
    - RO-beleid (inz. vrijetijdseconomie)
    - Regionaal beleid (inz. duurzaamheid)

Conclusies (op hoofdlijnen)

- **Relevantie:** de speerpunten zijn nog steeds relevant. Wel kan op specifieke aspecten beter een andere focus worden gelegd. Meest prominent bij industrie: er is meer vraag naar samenwerking t.b.v. arbeidsmarkt dan innovatie.

- **Doeltreffendheid:** ondanks coronacrisis, krapte op de arbeidsmarkt en latere opstart van de LA is er relatief veel bereikt (werklocaties, economische groei, branding op logistiek en vrijetijdseconomie).

- **Doelmatigheid:** de LEV is doelmatig uitgevoerd.

- **Governance:** meer inbedding in dagelijkse praktijk nodig, en meer inzet van onderwijs en ondernemerschap nodig.

Aanbevelingen

- Continueer de focus op maakindustrie, logistiek en vrijetijdseconomie (inclusief retail).
- Leg binnen het speerpunt maakindustrie de nadruk niet meer op gezamenlijke innovatie, maar op arbeidsmarktperspectief.
- Leg binnen het speerpunt logisitiek de nadruk niet meer op uitbreiding van de bedrijvenpopulatie, maar op verduurzaming van de logistiek.
- Continueer de activiteiten met betrekking tot het speerpunt vrijetijdseconomie (inclusief retail). De inzet kan wel verbreed worden. Voorts moet de VTE-sector zelf ook meer betrokken worden in de uitvoering van de LEV.
- Continueer de Liemerse Ambassade.
- Heroverweeg echter de governancestructuur met de huidige vertegenwoordiging van de overheid. Een balans richting meer betrokkenheid van ondernemers en onderwijs is wenselijk.

Doorkijk: Actieplan 2024-2026

- Indicatief budget:

		2024	2025	2026	Totaal
Vrijetijds-economie (VTE)	Continueren gezamenlijke communicatie	40	40	40	120
	Inrichten informatiepunten	12	0	0	12
	Koppelkans LEADER	0	0	0	0
	Verbinden VTE- en RO-beleid	0	0	0	0
Logistiek	Bijdrage aan Logistics Valley	22	22	22	66
Maakindustrie	Promotie techniekonderwijs	10	10	10	30
	Samenwerking onderwijs-bedrijfsleven stimuleren	35	35	35	105
	Verbindingen leggen (o.a. met bouwsector)	10	10	10	30
Liemerse Ambassade	Programmamanager/directeur en officemanager	50	50	50	150
Totaal		**179**	**167**	**167**	**513**

Uitkomsten brainstormsessie / Actieplan Vrijetijdseconomie

- Uitbreiding en onderhouden on- en offline aanwezigheid.
- Versterken van de merkidentiteit en bekendheid van de Liemers.
- Focus op de Duitse toerist.
- Gastheerschap professionaliseren / Toeristische Informatiepunten.

- Organiseren van halfjaarlijkse netwerkbijeenkomsten.
- Verhogen betrokkenheid ondernemers.
- Onderzoek naar mogelijkheden Toeristisch Platform de Liemers.
- Benut koppelkansen LEADER de Liemers programma.

Uitkomsten brainstormsessie / Actieplan Maakindustrie

- Samenwerking tussen de drie O's, starten onderwijs-/ arbeidsmarkttafel.
- Proeftuin / ontmoetingsplaats zodat er fysiek en digitaal kan worden samengewerkt.
- Zorg voor een positieve beeldvorming van de regio naar buiten voor jongeren en (technisch) personeel.
- Het optimaliseren van de bereikbaarheid met auto en OV is essentieel.
- Verbind de arbeidsmarkt initiatieven die er al zijn en creeer daarbij een central loket voor de drie O's.
- Betrek jongeren bij de uitwerking van visie en plannen.
- Benut koppelkansen LEADER de Liemers programma.

Vragen?

LEADER de Liemers

LEADER de Liemers 2023-2027

Even voorstellen

Jolanda Kemna

- LEADER coördinator
- Uw contactpersoon voor vragen over de subsidie
- M. 06 – 27 32 22 94
- j.kemna@liemerseambassade.nl

Wat is LEADER?

- **L**iasons **E**ntre **A**ctions de **D**evelopment l'**E**conomie **R**urale
- Europese subsidieregeling voor leefbaarheid van het platteland
- Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
- 4 % voor inwoners platteland
- 31 LEADER gebieden in Nederland waarvan 6 in Gelderland

Lokale Ontwikkelings Strategie (LOS)

- LOS is ons programma voor de komende jaren
- Totaalbudget € 1,5 miljoen voor uitvoering van projecten
- 50% subsidie tot max € 80.000 (haalbaarheidsonderzoeken max € 25.000)
- Uitvoering van het programma door een Lokale Actie Groep met daarin:
  - Inwonerleden namens de 5 gemeenten
  - Van elke gemeente 1 wethouder
  - Afvaardiging belangengroepen
  - Afvaardiging Waterschap
  - Ambtelijke adviseurs zonder stemrecht

Speerpunten uit de LOS 2023-2027

1. Sociaal en economisch vitale kernen en dorpen
2. Lokaal voedsel van een gezonde bodem met een goed verdienmodel
3. Duurzame vrijetijdseconomie in de Liemers
4. Toekomstbestendige bedrijvigheid
5. Samenwerking

Enkele voorbeelden uit de Achterhoek…….

5
6

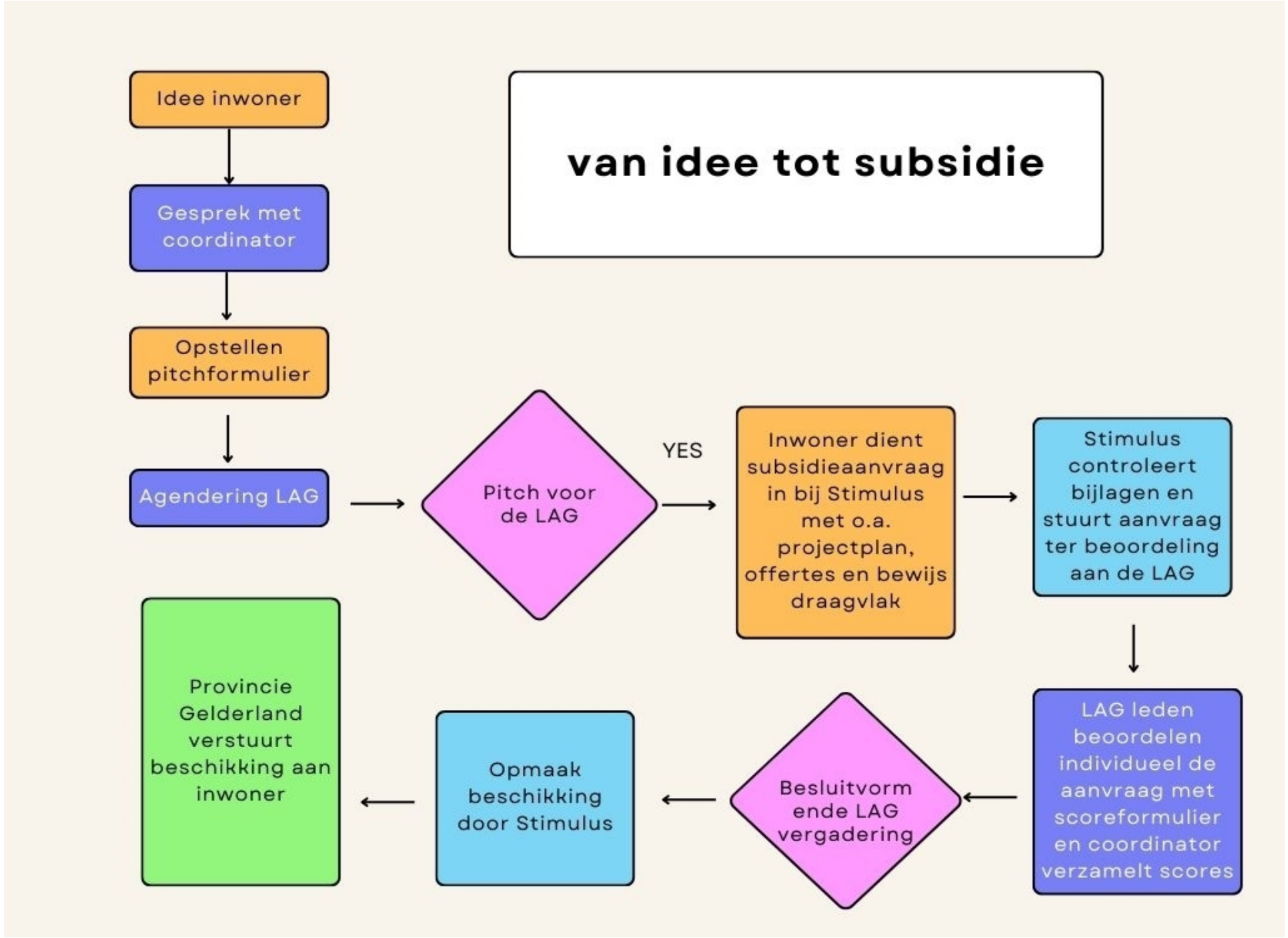

van idee tot subsidie

WAT IS UW IDEE VOOR LEADER?